

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 5228/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם

העותר: בצלם - מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם

נ ג ד

המשיבים: 1. רשות השידור
2. מנכ"ל רשות השידור
3. ועדת הערר מכוח סעיף 6 לתקנות רשות השידור
4. שר התקשורת

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: ד' באב התשע"ד (31.07.14)

מזכירת ההרכב: גילת אברהם
קלדנית: ענת

בשם העותר: עו"ד חגי קלעי; עו"ד גלעד ברנע

בשם המשיבים: עו"ד מוטי ארד, עו"ד מירב אליהו
1-3:
בשם היועמ"ש: עו"ד שוש שמואלי

פרוטוקול

1
2
3 כבוד השופט א' רובינשטיין:

4 מה המטרה של התשדיר? ז"א השאלה במסגרת כל מיני התשדירים?

5
6 עו"ד קלעי:

7 כתבנו שלהעביר מידע לציבור.

8
9 כבוד השופט א' רובינשטיין:

10 במהות.

11
12 עו"ד קלעי: שהציבור ידע מה שקורה.

כבוד השופט נ' הנדל:

יש סיבה מדוע יש כל כך הרבה נתונים בפאזל שקורה עכשיו שמראה נתון מסוים, זה אומר משהו. אז התקשורת אומרת שהביאה נתון ואתה צודק שלא עושים עם זה שום דבר. השאלה מה המטרה או מה המשמעות יותר, כי אנו בשיחה עכשיו. אז אפשר להמשיך בטעון הזה, אבל אדוני צריך לשכנע אותנו.

כבוד השופט א' שהם:

תסביר בין הבדל בין דיווח לבין תשדיר שיש לו מטרה מסוימת. בתשדיר אפשר למסור נתונים יבשים כולל שמות, וזה בסדר, אבל אתם לא עושים את זה למטרת דיווח כי יש דיווח על המספרים. מה אתם רוצים להשיג מאחורי התשדיר הזה?

כבוד השופט א' רובינשטיין:

תשדירי פרסומת זה פרסומת ולא פוליטיקה, זו המטרה.

עו"ד קלעי:

אם מדברים על האירועים כולם, אז צריכה להיות דרך של נתונים מוחלטים בתשדיר. מדוע לא מזכירים שמות? בשורה הרגילה התשדיר נועד לאזן ולהציג מה שלא רואים וכל השמות שלא נשמעים.

כבוד השופט א' רובינשטיין:

אין מחלוקת שבני אנוש יש לנו צער וגם חובה בקשר למאמץ לא לפגוע באזרחים, לא בילדים, כל ילד שמאבד את חייו וכל אדם שמאבד על חייו ולא משנה מאיזה צד, ולא אכנס לתיאור הסיטואציה כי אנו לא שם. לכאורה אף אחד לא מסתיר מה שקורה בתקשורת, שנהרגים שם אזרחים וכל שעתיים מעבירים מידע על ידי גורמים שעוסקים ברפואה שנהרגים שם כל הזמן אזרחים. כל הדברים האלה ואתם מראים שרצים וכו'. זה שמזכירים שמות ישראלים, מובן שמדובר בחיילים שלנו לוחמים שנהרגים שהסיפור שלהם בא .. אם יש אוכלוסיה אזרחית שילדים נהרגים זה סיפור אחד, זו המציאות.

עו"ד ברנע:

המטרה לתת דיווח יותר מלא, יותר שלם, והמשיבים מאשרים שאין דיווח כזה בתקשורת. דבר שני שהוא יותר חשוב שמדובר בנפגעים שלא מעורבים ולתת להם שם ולציין אותם. מדובר בילדים שנמצאים שם שלא מעורבים.

כבוד השופט א' שהם: מה המטרה שאתם רוצים להשיג שהיא על פניה נראית פוליטית מדינית מהסוג הזה. זו קונוטאציה שלי מאוד מפריעה, אנו יודעים בדיוק באילו מקרים משתמשים בכל אדם ואם אתה לוקח ומלביש את זה על זה, זה לא נראה.

1

2

עו"ד ברנע:

3 מדובר בשיקול מוסרי, לגבי ילדים שהם לא מעורבים. אין פה שום אג'נדה נסתרת, יש דבר אחד
 4 וזה חשוב מה שקורה ברחובות בישראל ולא רק בעזה, כאשר פוגעים בתושבים אזרחיים בגלל
 5 שהם לא תושבי ישראל, אנו מאוד מתרעמים מהדבר הזה. אי האנשה הזו תורם לזה וזה חלק
 6 מהעניין. מטרתו של צלם זה זכויות אדם. אין לו אג'נדה, הוא לא אמר תוכנית מדינית אלף ולא
 7 תוכנית מדינית בית.

8

9

כבוד השופט נ' הנדל:

10 אנו בתוך מלחמה, יש שאלות באם להמשיך או לא להמשיך, באם זה מידתי מהצד הזה או
 11 מהצד השני, וזה דבר ששנוי במחלוקת. הרי אנו רוצים להבין, אני לא סותר את מה שאתה
 12 אומר, אבל לעת הזו האם אין התנגשות עם המגבלה עם תשדיר מהסוג הזה? אנו חיים במציאות
 13 מסוימת במיוחד בימים כאלה.

14

15

כבוד השופט א' רובינשטיין:

16 ככל שאדוני דיבר על פגיעות במי שלדעתו אחרת בנושא הזה. לגבי העתירה בהמשך לדברי חברי,
 17 נתפוס את השור בקרניו, שאלנו את עצמנו האם בעצם המטרה היא להאניש ולתת פנים לילדים
 18 שנהרגים, זה לכשעצמו זה פאן מסוים אלא שהאם המטרה היא לא כארגון מפלגתי פוליטי אלא
 19 בעל אג'נדה מסוימת. בלי קשר לאג'נדה, לתשדיר עצמו, למסור להפסיק את המלחמה.

20

21

עו"ד ברנע:

22 קודם כל אני רוצה לחשוב שרוב הציבור מעוניין בהפסקת המלחמה. ואני לא מצפה שביהמ"ש
 23 יביע עמדה.

24

25

כבוד השופט א' רובינשטיין:

26 השכל הישר אומר את זה.

27

28

עו"ד ברנע:

29 דווקא פרסום שמות החללים יותר משמעותי, משפיע על האנשים. עם כל מה שיש מסביב יש גם
 30 קול אחר שצריך להישמע.

31

32

כבוד השופט נ' הנדל:

33 בוודאי שזה קול צריך להישמע בעיתונות.

34

35

עו"ד ברנע:

36 כל מטרת התשדירים הללו באם היינו מוגבלים נטוו לפרסומת אז לא היינו פה בכלל, אבל
 37 ביהמ"ש העליון פסק הלכות ואפשר פרסומים בעלי מוסריים, ופה התשדורת נכנסת למבחנים.

לפי המבחנים ניתן לשדר תשדירים כאלה. זה מה שנקבע וזה מה שמותר אז כל שלא משנים את הכללים אז יבואו ויחליטו פתאום לפסול את שני התשדירים.

עו"ד קלעי :

בהיבט המשפטי, הנקודה הראשונה מפנה לחוות הדעת שרוב השופטים קבעו שזו פגיעה בחופש הביטוי, גם רשות השידור אז טענה שזו פגיעה בחופש הביטוי. באותה פרשה נקבעו כללים, שופטת נאור כתבה שאסור לפגוע בתשדיר – מצוטט. מותר לציבור להחליט באופן עצמאי ופה אם המשיבים היו אומרים שהמבחנים האלה עולים כל יום בתשדירים ומפרים את האיזון. מעולם לא ניתן סעד בהקשר הזה, ניתנו סעדים בהקשרים אחרים, אבל מעולם אין שום דבר לבוא ולהראות אי הגינות בשידור.

לפני שבוע המשיבים אפשרו תשדירים ורק שהעותר מגיעה פתאום אתמול למדנו שהם משנים את מדיניותם מעתה ואילך. ברור שאי אפשר לקבוע סטנדרט שמשנתה לפי התשדירים. אתמקד בנפגעים פלסטינים כי זה מה שאנו רואים, המשיבים נתנו תשובות לגבי חוסר העובדתיות של התשדיר ולטענתם שהם רואים אותם כחורג מהפסיקה. מפנה לתשובות – מצוטט. אם מדובר על חיזוק בעולם אני לא חשוב שהעולם מתכה לתשדיר מישראל. טענה בעייתית שיש בה היבט מובהק, שיש סטנדרט אידיאולוגיות לכל גוף. נשמע קצת מוזר לא להשמיע מי אחראי לשידור הזה. טענה נוספת שבגלל לא נכלל מספר הכולל של כל הנפגעים. בעצם מה שהמשיבים מבקשים פה זה להפוך את ההלכה שנקבעה ושאושרה גם בפסק דין המטה להצלת העם והארץ שהשאירה את הקביעה העקרונית ששנויה במחלוקת בציבור. מותר להביא עובדות ואסור לשכנע. המשיבים מבקשים שעצם העובדות במחלוקת די בכך כדי לפסול את כל התשדיר ובשל הזהות של מי שרוצה לשדר.

כבוד השופט א' רובינשטיין :

אדוני אמר שבוע קודם רשות השידור אפשרה תשדירי פרסומת, מה הכוונה?

עו"ד קלעי :

בסעיף 9 לתשובה של רשות השידור משיבים 3-1 הם מציינים – מצוטט.

עו"ד ארד :

שלום, אבקש לפתוח בעניין שהוא ברמה אישית מסוימת. לפני 11 שנים עוררתי בבג"ץ את השאלה ואמרתי שהשידור יהיה בחוקיותם של הכללים. העותרים לא מעלים טענה נגד הכללים. מפנה לסעיף 7 (2) לכללים – מצוטט. הפרשנות ששנוי במחלוקת פוליטית ואידיאולוגית זה פרשנות של אדם סביר המקשיב לשידור. מפנה לתשובה בעניין זה כותבת כבוד השופטת שטרסברג כהן בעניין – מצוטט. באם חבריי ואומרים ניקח עובדות ונאסוף אותן יחדיו וזה מותר. אין שום אמירה בפסיקה שאומרת שעובדות הן לא פוליטיקה. פוליטיקה נוצרת מעובדות. אם נאשר תשדיר מעין זה יבוא תשדיר בפני כבודכם שערב שחרור מחבלים, ערב אירוע קשה כזה יבקשו לשדר תשדיר שאומרת שבשנת 2005 נהרגו בפיגועי התאבדות ילדים עם השמות שלהם, רשימה חלקית על ידי ארגון פעילי טרור. תשדיר שיבוא ויאמר שבמלחמת 48 נהרסו הכפרים הבאים, רשימה חלקית בצלם. זו הפוליטיקה שלנו. נשאלת השאלה

1 באם זה ראוי. הכללים קבעו שלא יהיו תשדירי פרסומת בקונוטאציה כזו. הכלל הראשוני שמופיע
 2 בהלכה שהסיבה לכך שדחו את העמדה שלי כי דוקטרינת ההגינות היא לא חלק מהפרסום לכן כל הנושא
 3 הזה לא מזכירים בתקשורת את שמות הילדים שנהרגו במבצע, וזה לא רלוונטי לעתירה הזו. זה רלוונטי
 4 לחדשות. דרך הפיס בוק, דרך אתרי התקשורת הם זוכים לחשיפה עצומה. כפי כתב אדוני בפסק דין
 5 מטה להצלת העם כתב – מצטט. אנו אומרים שלא היתה מספיק תשומת לב בעניין, שלא יהיה פרסומת
 6 כזו מכל צד.

7
 8 כבוד השופט א' רובינשטיין:

9 כמובן שיש משהו שמקבל את התשדירים ומאשר אותם, השאלה אם באמת לוקחים את פסק הדין של
 10 המטה להצלת הארץ שזו הפרשנות האחרונה בנושא הזה בפסיקה. כמו שאדוני ציטט קודם "שבע
 11 עיניים" וכו' שיהיה לגורם המחליט רשימה שאומר שזה נכנס לזה, זה "שבע עיניים".

12
 13 עו"ד ארד:

14 לשני הצדדים אסור.

15
 16 כבוד השופט נ' הנדל:

17 אתם אומרים את זה, אבל זה לא היה כך בהתחלה.

18
 19 עו"ד ארד:

20 מה שאסור זה לא אומר לאדם אחר שיעשה שוב את אותה טעות.

21
 22 כבוד השופט נ' הנדל:

23 זו טענה שצריך לשאול כיצד המחדל הזה קרה? כל הדוגמאות שאדוני הביא, אז גם הדבר הראשון
 24 שאושר, היה צריך לבדוק את זה.

25
 26 עו"ד ארד:

27 צריך שיהיו כללים יותר ברורים בעניין, אבל לבג"ץ הזה זה לא צריך לשנות. כל העניין לבדוק מה
 28 הקונוטאציה, הדבר העובדתי שאפשר לשנותו זו אינפורמציה שנוגעת לאירוע מסוים. שמאפשרים
 29 לאנשים לבקר במוזיאון בגוש קטיף או שמודעים לאנשים על מבחן חוזר.

30 הם לא מזמינים את הציבור לכולם, הם מודיעים על דברים שקרו.

31 אני חושב שאנו נמצאים פה בסיטואציה מבחינת המבחן המשפטי היא פשוטה. אני מניח שכבודכם
 32 האזינו לתשדיר ושכל מטרתו לזעזע עם כל המרכיבים שלו. מטרת הזעזוע נועדה למטרה פוליטית
 33 מדינית.

34 דבר אחרון, עצם הנתונים עצמם, חבריי הקפידו לטשטש את העניין הזה מה מקור הנתונים. מניין לנו
 35 שהשמות האלה הם שמות של הילדים שנהרגו שם? מה מקור הסקר? מי עשה אותו? חבריי לא עשו. אין
 36 לנו מקור מידע, אז גם את הדבר הזה צריך לשקול אותו.

37

כבוד השופט א' רובינשטיין :

באמת השאלה בהקשר האחרון של מקור המידע, כנראה למרבה הצער אף אחד לא חולק שנהרגים שם ילדים, ויש לי כבוד שעשו מאמץ, השאלה באם זו נקודה מהותית?

עו"ד שמואלי :

אנו לא השלמנו מבחינת הזמן את ההתייעצויות בינינו וכאן את העניין הזה היינו רוצים להביא לישיבה בפני היועץ עצמו כאשר את זה לא הצלחנו לעשות. ההחלטה ניתנה אתמול אחה"צ ואנו רוצים עוד רגע לקבל עמדה ברורה.

כבוד השופט א' רובינשטיין :

מה זה הרגע הזה?

עו"ד שמואלי :

אדוני שואל כמה זמן, אני מכבדת כל מועד שביהמ"ש יקבע. אנו צריכים לערוך ישיבה אצל היועץ. מפנה לכל פסקי הדין. ראינו את האבחנה שאומרת שהתשדיר יכול להתייחס לנושא שבמחלוקת אבל יכול למסור רק את המידע האינפורמטיבי כל עוד שאין שם מטרת שכנוע, זה בסדר. אדוני בפסק דין מטה להצלת העם כתב שמבחינתו צריך לאפשר כל פרסומת.

כבוד השופט א' רובינשטיין :

שם זה היה קצת אחרת המפה הפוליטית. כשופטים אנו בית משפט ולא מהאו"ם. בימ"ש של מדינה דמוקרטית יהודית וכל מה שקשור לזה.

עו"ד שמואלי :

יש אפשרות לחשוב על המבחן, לא סיימנו את ההתייעצות והמקרה הזה מראה את הקושי שהוא יוצר. זה נעשה כאילו שזה גורם לפגיעה של מי שמנסה למסור קשר ויש את ההקשר המשתמע מסביב ולא רק המלים ובלי קשר למקרה הזה, הדיון מעורר שאלות עמוקות. לכן אמרתי שאנו צריכים להתייעץ עם היועץ המשפטי.

עו"ד קלעי :

בורר שמזעזעו שילדים נהרגים ואני לא רואה שום דברך אחרת להציג את הדברים. אני יכול להעיד שאני בעצמי בצבא שחררתי שמות, מידע.

לגבי שנקבעו הלכות בנושא הזה, נכון הפסיקה שם שונתה במפקד הלאומי לחינוך לשלום, חברי ציין ששם התשדיר לא היה דומה לתשדיר הנוכחי.

לגבי הפרשנות של האדם הסביר, בפסק דין המפקד הלאומי כבוד השופטת נאור כתבה – מצטט. אי אפשר עכשיו להתעלם מפסק הדין שניתן ולומר שאני קורא את הכללים.

1 באם היה תשדיר של שחרור מחבלים, נכון לפי המבחן הקיים בהחלט אם היה תשדיר שאומר שיש
2 רשימת של מחבלים שהיו מעורבים בפיגוע, יכול להיות שהתשדיר משפיע, אבל אני לא רואה כיצד
3 הטענה הזו מחזקת את טענת המשיבים.

4 אנו בוודאי יש לנו ביקורת על המשיבים כאשר אין לנו שום דרך לתקוף קבלת סעד. אנו לא טוענים
5 שבשם דוקטרינות ההגינות אלא בשם חופש הביטוי, זכויות אדם. אין נוהל כיצד בודקים את
6 התשדירים האלה. יש די פסיקה ואם הם טוענים שיש נוהל פנימי שלא נאכף בטעות בשני המקרים
7 האלה, שיראו את זה. כל מה שהם עשו זו הערת אגב.

8 מבחינתנו בהחלט אפשר, אבקש שהמשיבים יסכימו שהדיון הזה יתנהל כאילו ניתן צו על תנאי.
9 אם ההמלצה שלהם זה להפוך את פסק הדין של המפקד הלאומי לשלום, כאשר חברתי אמרה שזו
10 אפשרות.

11
12 כבוד השופט א' רובינשטיין :

13 אנו לא כל יום ניתן הלכות חדשות. פסק הדין המטה להצלת העם והארץ ניתן באוקטובר 2009.
14 מר ארד, השאלה של מר קלעי שכאילו ניתן צו על תנאי, אנו לא אומרים שום דבר בכיוון הזה, הוא הציג
15 את זה כך כעניין יעילות דיונית כדי לא למשוך זמן. אנו ניתן ימים אחדים ליועץ המשפטי להגיש את
16 ההחלטה וניתן פסק דין מיד אחרי זה. כל אדם מקווה שהמלחמה הזו תיגמר.

17
18 עו"ד שמואלי :

19 אומר רק שאתייחס כאילו ניתן צו על תנאי במסמך.

20
21 כבוד השופט נ' הנדל :

22 אם נראה שיש מקום להוציא צו על תנאי אז נוציא צו על תנאי.

23
24 כבוד השופט א' רובינשטיין :

25 הכוונה היא שאם יהיה צורך בדיון נוסף. אנו מבקשים את הסכמת אדוני כאילו ניתן צו על תנאי בדיון
26 הזה.

27
28 עו"ד ארד :

29 מסכים.

30
31 ניתנה החלטה

32
33 קלדנית : ענת

34
35
36